

Aan de slag met de Omgevingswet

Inleiding Omgevingswet

platform bodembeheer

Katja Stribos programmamanager

Implementatieprogramma "Aan de slag met de Omgevingswet"

1. Stelselherziening achtergrond en onderdelen
2. Doel en reikwijdte Omgevingswet
3. Verbeterdoelen stelselherziening
4. Kerninstrumenten
5. Veranderingen bodem
6. Implementatieprogramma

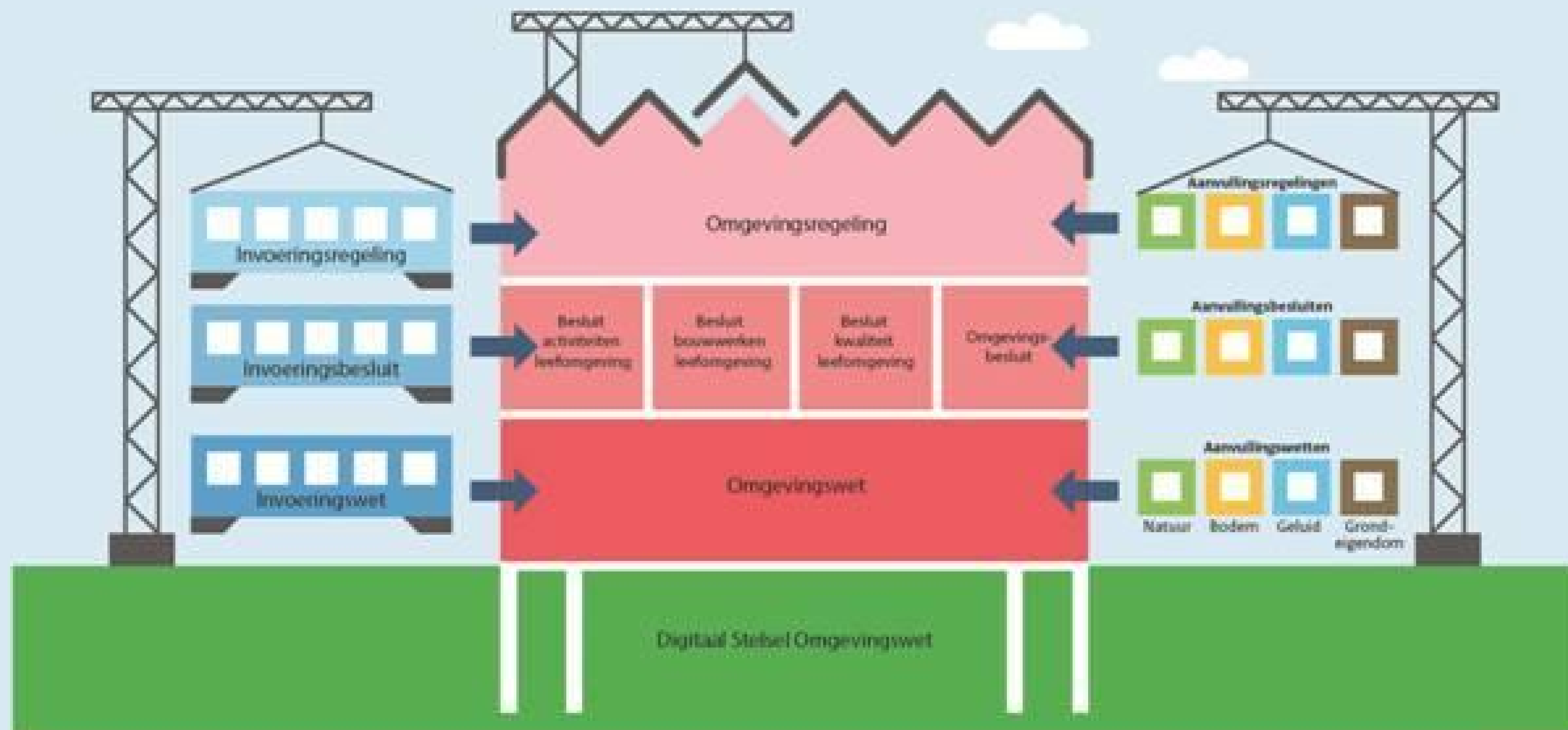
Aan de slag met de
Omgevingswet

Achtergrond en onderdelen

STELSELHERZIENING

Aan de slag met de Omgevingswet

April 2017

Algemene Maatregelen van Bestuur

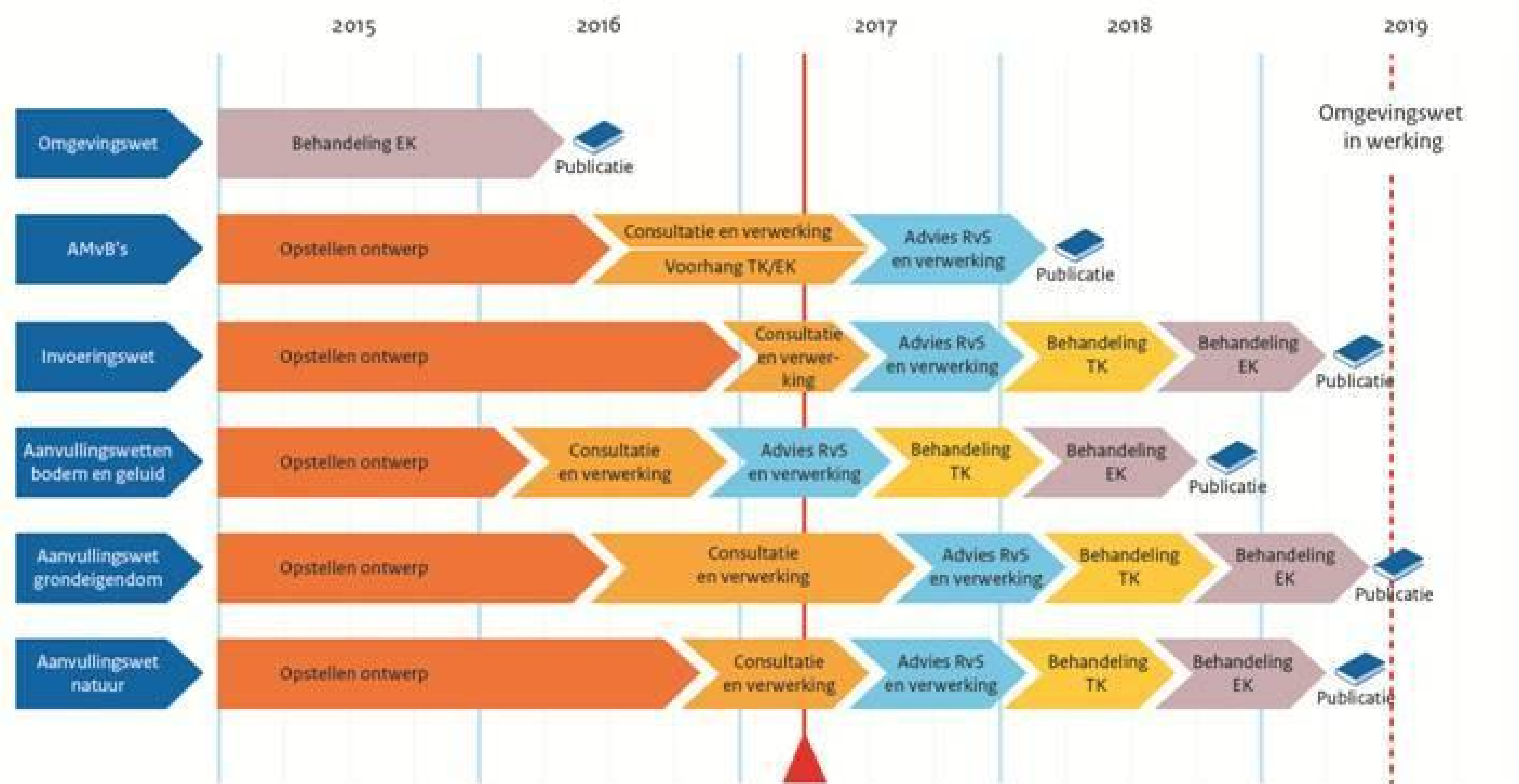
Aan de slag met de
Omgevingswet

Planning stelselherziening Omgevingsrecht

Aan de slag met de
Omgevingswet

April 2017

Aan de slag met de
Omgevingswet

Doel en reikwijdte

OMGEVINGSWET

Doel

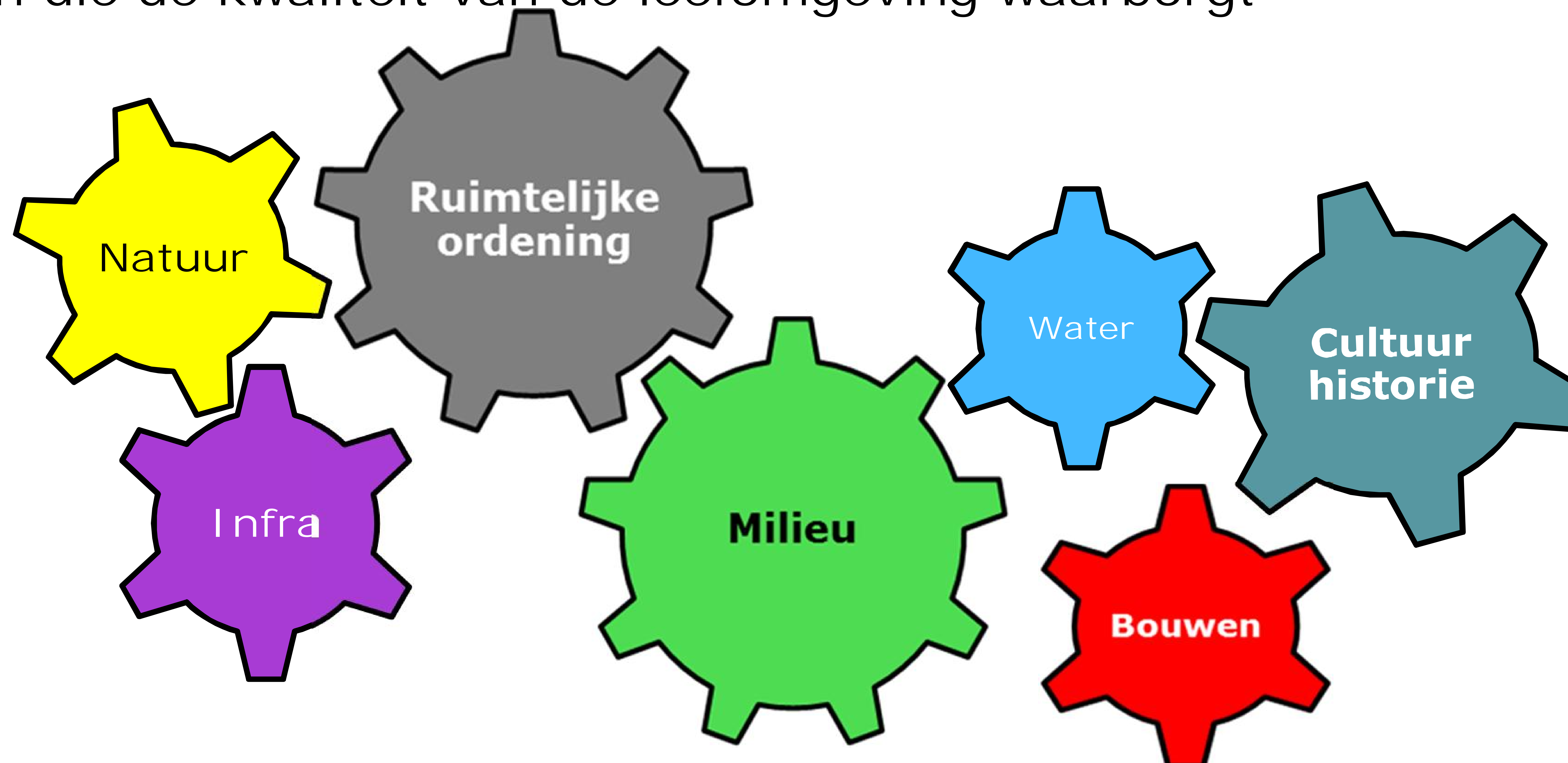
Aan de slag met de
Omgevingswet

De Omgevingswet

Eén samenhangende wet over de fysieke leefomgeving

... die ontwikkeling stimuleert

... en die de kwaliteit van de leefomgeving waarborgt

Fysieke leefomgeving

Activiteiten die daarvoor gevolgen
(kunnen) hebben

Vooralsnog alleen gebiedsgericht

Het begrip 'fysieke leefomgeving'

Omvat in ieder geval:

- bouwwerken
- infrastructuur
- watersystemen
- water
- bodem
- lucht
- landschappen
- natuur
- cultureel erfgoed
- werelderfgoed

Aan de slag met de
Omgevingswet

Stelselherziening

VERBETERDOELEN

Vier verbeterdoelen stelselherziening

Aan de slag met de
Omgevingswet

Inzichtelijkheid,
voorspelbaarheid en
gebruiksgemak

Samenhangende
benadering beleid,
besluitvorming en
regelgeving

Versnellen en
verbeteren
besluitvorming

Bestuurlijke
afwegingsruimte

Ontwerpprincipe: decentraal, tenzij

Aan de slag met de
Omgevingswet

Subsidiariteit

Algemene criteria verdeling van taken en bevoegdheden (art.2.3)

- in beginsel bij gemeente, tenzij anders geregeld
- provinciaal of nationaal belang dat niet op doeltreffende wijze door gemeente/provincie kan worden behartigd, of
- nodig voor doelmatige of doeltreffende uitoefening van taken of bevoegdheden

- gelijkwaardig beschermingsniveau
- kwaliteit leefomgeving, juridische waarborgen
- EU als uitgangspunt ('niet meer doen dan ...')
- correcte en volledige herimplementatie EU-regelgeving
- vertrouwen

Aan de slag met de
Omgevingswet

Omgevingswet

KERNINSTRUMENTEN

Kerninstrumenten

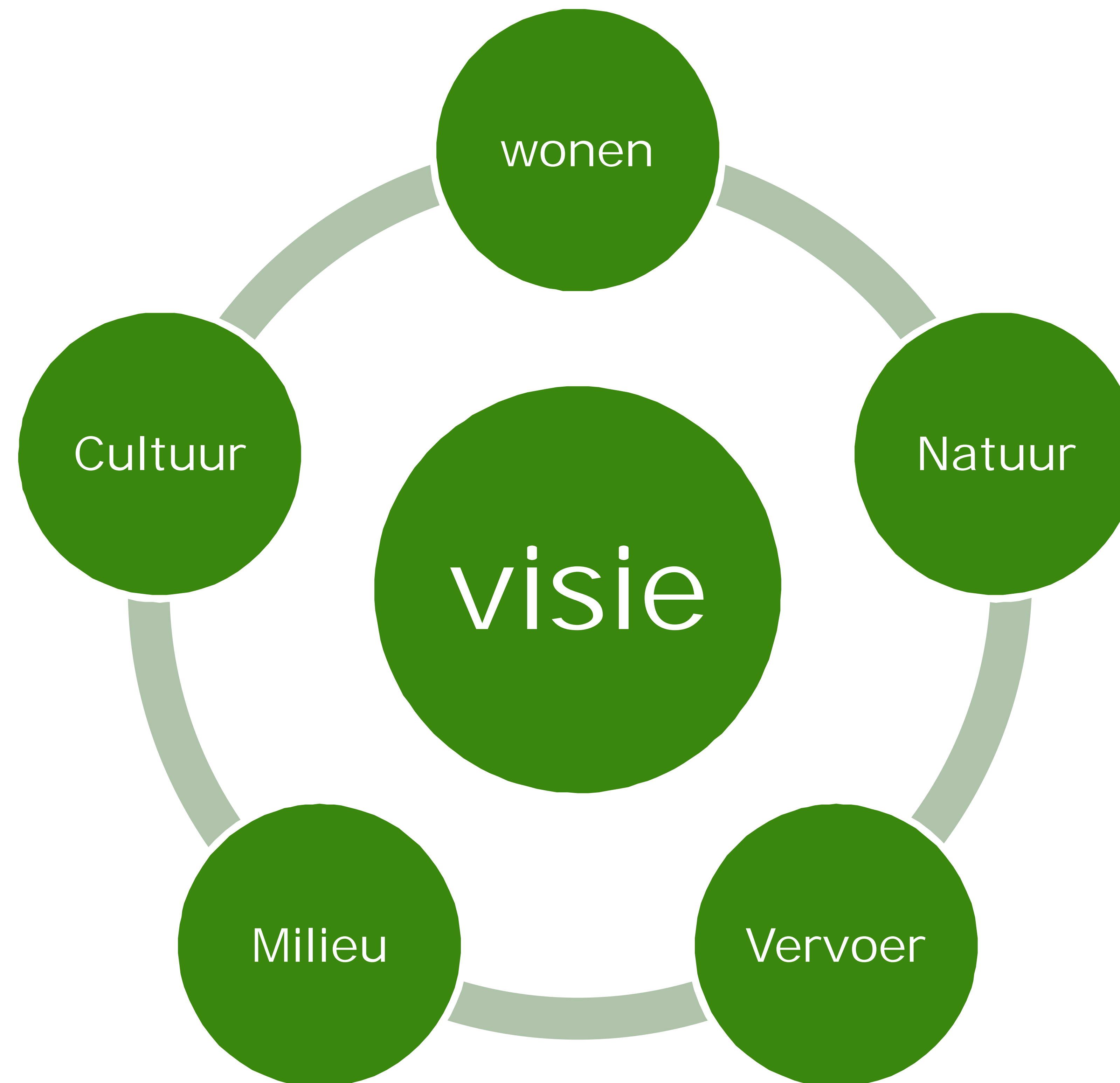
Aan de slag met de Omgevingswet

1. Omgevingsvisie
2. Programma
3. Algemene rijksregels
4. Decentrale regels
5. Omgevingsvergunning
6. Projectbesluit

- inhoudelijke integratie:
 - verbinden opgaven
 - vroegtijdig
- strategisch
- vervangt sectorale plannen
- verplicht voor gemeenten, provincies en rijk
- scheiding beleid en normstelling

Verplichte programma's

paragraaf 3.2.2. OW:

- voor gemeente, waterschappen, provincie en rijk
- bij dreigende overschrijding van een omgevingswaarde

Onverplichte programma's

paragraaf 3.2.3 OW

voorbeeld:

gemeentelijk rioleringsprogramma

Programmatische aanpak

Decentrale algemene regels

Aan de slag met de
Omgevingswet

Gemeente: één omgevingsplan

Provincie: één omgevingsverordening

Waterschap: één waterschapsverordening

Het omgevingsplan

Aan de slag met de
Omgevingswet

Inzichtelijk en samenhangend: één omgevingsplan met gemeentelijke regels over de fysieke leefomgeving

Snel: kan worden gedelegeerd aan het uitvoerend bestuursorgaan

Flexibel: overgangsrecht op maat, ruimte voor globale regels, van uitvoerbaarheid 'plan' naar regels over de fysieke leefomgeving

Knip: gemeente bepaalt preventieve planologische toets voor bouwactiviteit in omgevingsplan (Invoeringswet)

Het omgevingsplan bevat ...

- voor het gehele grondgebied van de gemeente
- een evenwichtige toedeling van functies aan locaties
- en andere regels die met het oog daarop nodig zijn

Bestemmingsplan vs. Omgevingsplan

Focus, aard en doel

- Ruimtelijke ordening
- Primair een plan
- Faciliteren toelatingsplanologie

Focus, aard en doel

- Fysieke leefomgeving
- Meer een verordening
- Kan overweg met verschillende planologische werkwijzen

Juridische vormgeving

- Ruimte voor open normen en geboden
- Beperkte uitvoerbaarheidseis
- Geen planhorizon
- Geen standaard overgangsrecht

... een globaal plan met waarborgen voor kwaliteit

- complexe initiatieven met publiek belang
- instrument van rijk, provincies en waterschappen
- participatie aan de voorkant
- duidelijker, meer gedragen en snellere besluiten
- wijzigt direct het omgevingsplan
- opvolger van tracebesluit, projectbesluit Waterwet, coordinatieregeling rijk en inpassingsplan WRO

Aan de slag met de
Omgevingswet

Omgevingswet

VERANDERINGEN BODEM

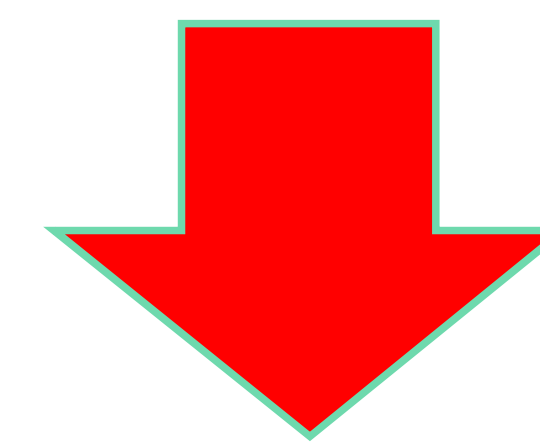

Aan de slag met de
Omgevingswet

Wet Bodem Bescherming (Wbb)

Sectorale wetgeving met eigen instrumenten
Gedetailleerde nationale regels

Wbb

Omgevingswet (OW)

Leefomgeving integraal
Bodemkwaliteit in relatie tot de functie
Eenvoudiger regels activiteiten
Gebruik OW-instrumenten
Overheidsrol decentraal

OW

- “ Bodem” regelgeving gaat op in stelsel Omgevingsrecht

- Harmonisatie:
 - niveau waarop regels gesteld worden
 - regels, zoals specifieke zorgplicht
 - begrippen zoals vloeistofdichte vloeren

- Decentraal tenzij
 - verschuiving van taken van provincie naar gemeente
 - rijkregels beperkt tot “bedrijfs”matige activiteiten

- Omgevingsvisie en omgevingsplan
 - Provincie/rijk: structuurvisie, milieubeleidsplan, verkeers- en vervoersplanen waterplan → 1 omgevingsvisie
 - gemeente: structuurvisie en strategische plannen bijv. milieu, verkeer en vervoer, natuur en water → 1 omgevingsvisie
 - geen aparte verordening (locatie gebonden regels) maar 1 omgevingsplan

Aan de slag met de
Omgevingswet

Omgevingswet

IMPLEMENTATIE

Koepels (UvW, VNG en IpO) en rijk hebben afgesproken om de implementatie van het stelsel Omgevingsrecht ook samen op te pakken

→ Interbestuurlijk programma "Aan de slag met de Omgevingswet"

Doel

Aan de slag met de
Omgevingswet

Iedereen pas zijn/haar handelen (aan de bedoeling van) de wet aan met kennis van de wet in het algemeen en de 6 kerninstrumenten in het bijzonder

ondersteund door een digitaal stelsel

ontwikkelen van het Digitaal Stelsel

en

het bieden van ondersteuning bij de implementatie

door met de doelgroep vraaggericht ondersteuningsmiddelen
te ontwikkelen, leerervaringen op te doen

Aangedragen thema's 2017:

Anders werken

- Integraal werken en bestuurlijke afwegingsruimte
- Participatie
- Regionale en ketensamenwerking
- Vakmanschap en professionaliteit

Kennis en Kunde

- Omgevingsvisie,
- Decentrale regels: omgevingsplan, waterschapsverordening, omgevingsverordening
- Omgevingsvergunning
- Projectbesluit

Werken met DSO

Door middel van o.a.

Aan de slag met de
Omgevingswet

- Informatiepunt
- Bijeenkomsten
- Opleidingen
- Innovatieve tools en games
- Stimuleringsreling coalities in de praktijk
- Online inspiratiegids participatie
- Bestuurderstafels regionale ketensamenwerking
- Pilots omgevingsvisie
- Bouwstenen/staalkaarten Omgevingsplan
- Living labs
- Proeftuinen
- Handreiking omgevingsverordening

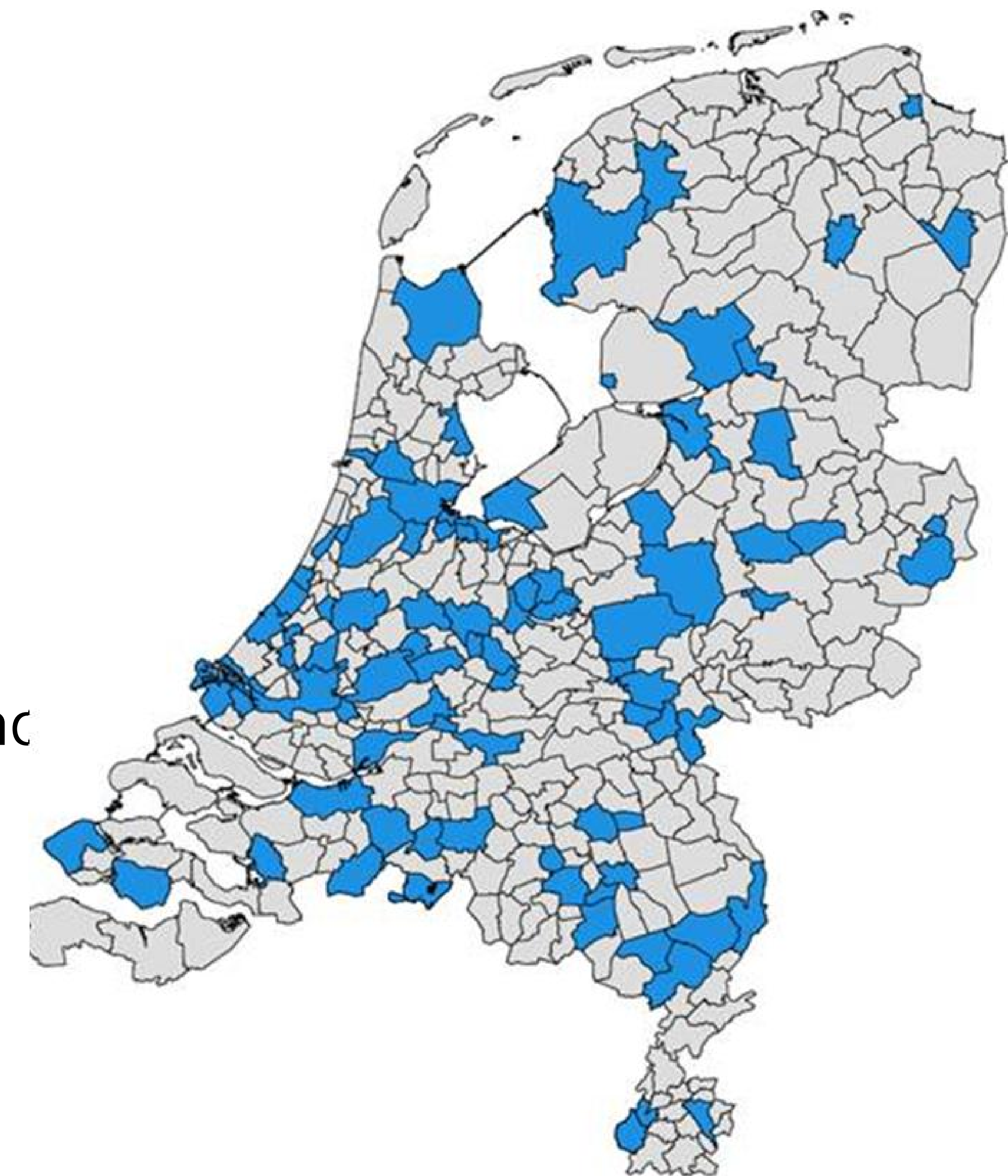
Leerervaringen Omgevingsplan Crisis en herstelwet

Aan de slag met de
Omgevingswet

Almere
Assen
Culemborg
Den Haag
Enschede
Weesp
Gooise Meren
Zaanstad
Breda
Deventer
Oldenzaal
Soest
Venlo
Meerssen
Delft
Moerdijk
Amstelveen
Alphen aan de Rijn
Beuningen
Eindhoven

Helmond
Leudal
Meijerstad
Diemen
Apeldoorn
Boekel
Veere
Rijssen-Holt en
Steenwijkerland
Heeze-Leende
Zundert
Borsele
Oudewater
Meppel
Giessenlanden
Maastricht
Nijmegen
Etc.

Leerervaringen pilots omgevingsvisie 2016

Aan de slag met de
Omgevingswet

- Gemeente Voorst
- 9 gemeenten in de regio Leiden
- Gemeente Utrecht
- Provincie Groningen
- Gemeente Oirschot
- Gemeente Uden
- Gemeente Zoetermeer
- Vereniging Markdal

Vragen?

Aan de slag met de
Omgevingswet

UITVOERINGSPROGRAMMA

CONVENANT BODEM & ONDERGROND

Regiobijeenkomsten Bodem en Ondergrond in omgevingsvisie

2 mei 2017

Convenant Bodem & Ondergrond

Corné Nijburg - Programmamanager

Twée convenanten

- Convenant tussen IenM, provincies, gemeenten en waterschappen
- Convenant tussen IenM en bedrijfsleven

Eén gezamenlijk Uitvoeringsprogramma 2016- 2020

UITVOERINGSPROGRAMMA

CONVENANT BODEM & ONDERGROND

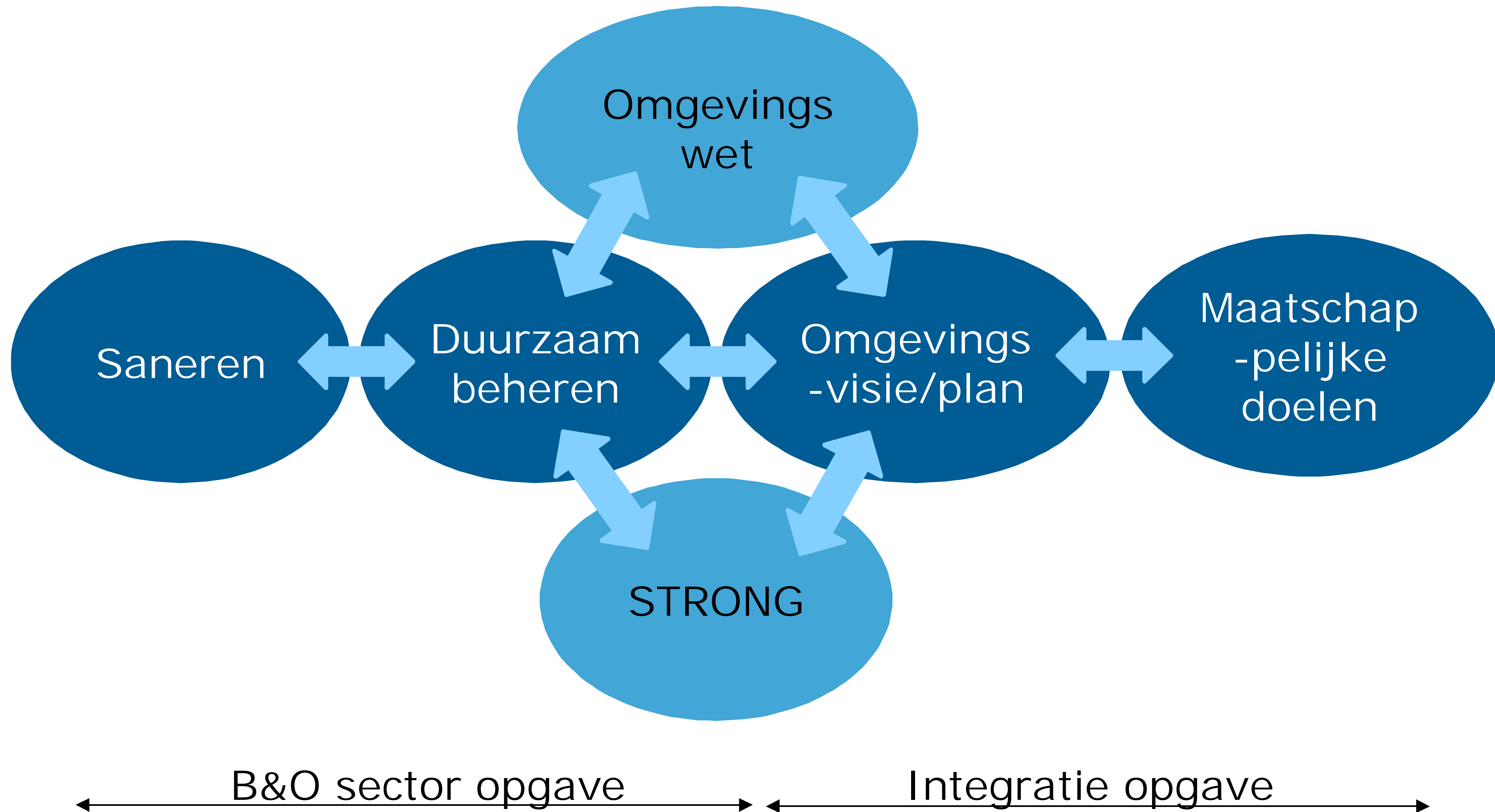
Vervlechten van twee Uitvoeringsprogramma's

UP CONVENANT

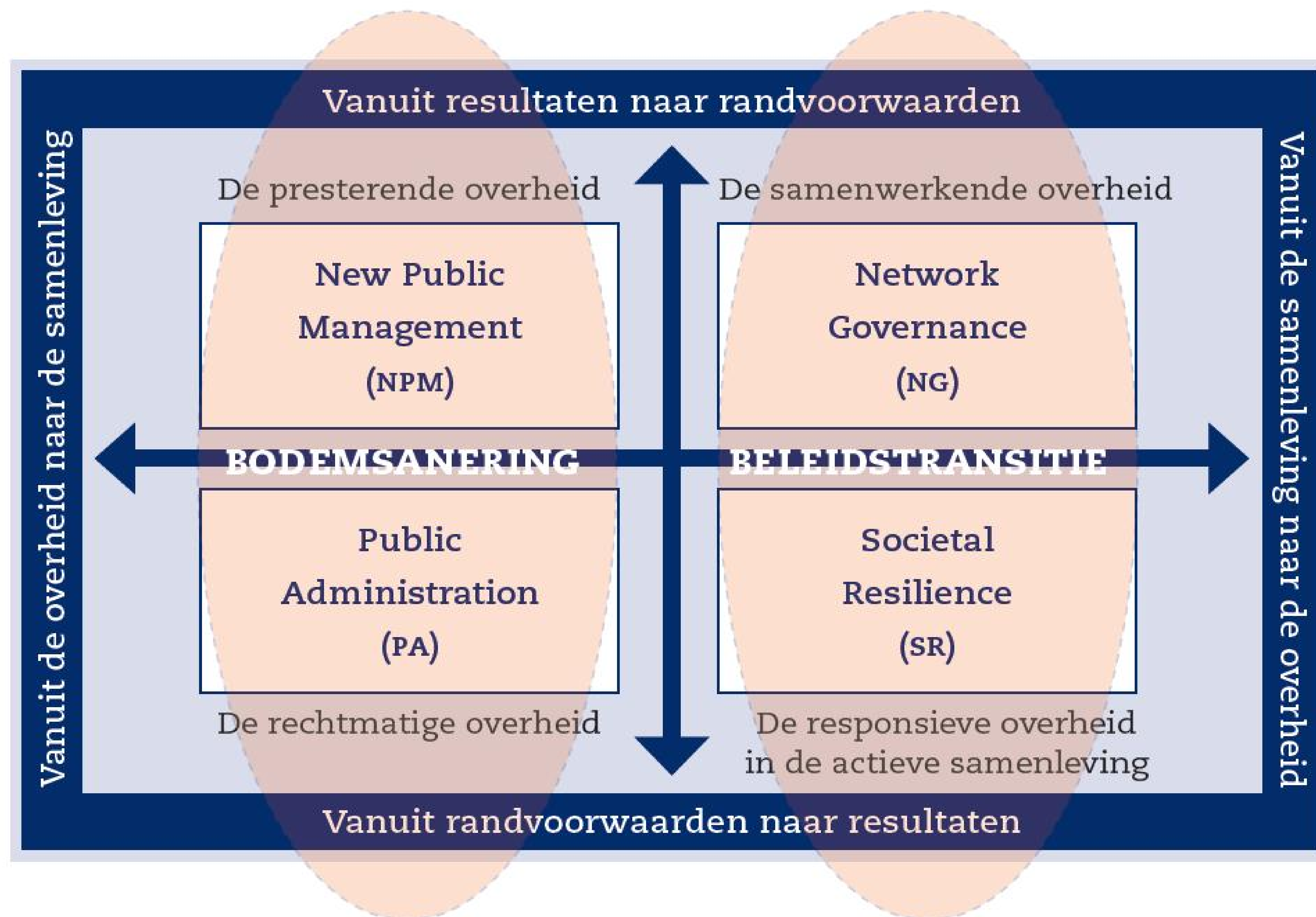
UP STRONG

Transitie 1: van sectoraal naar integraal

Transitie 2: van centraal naar decentraal

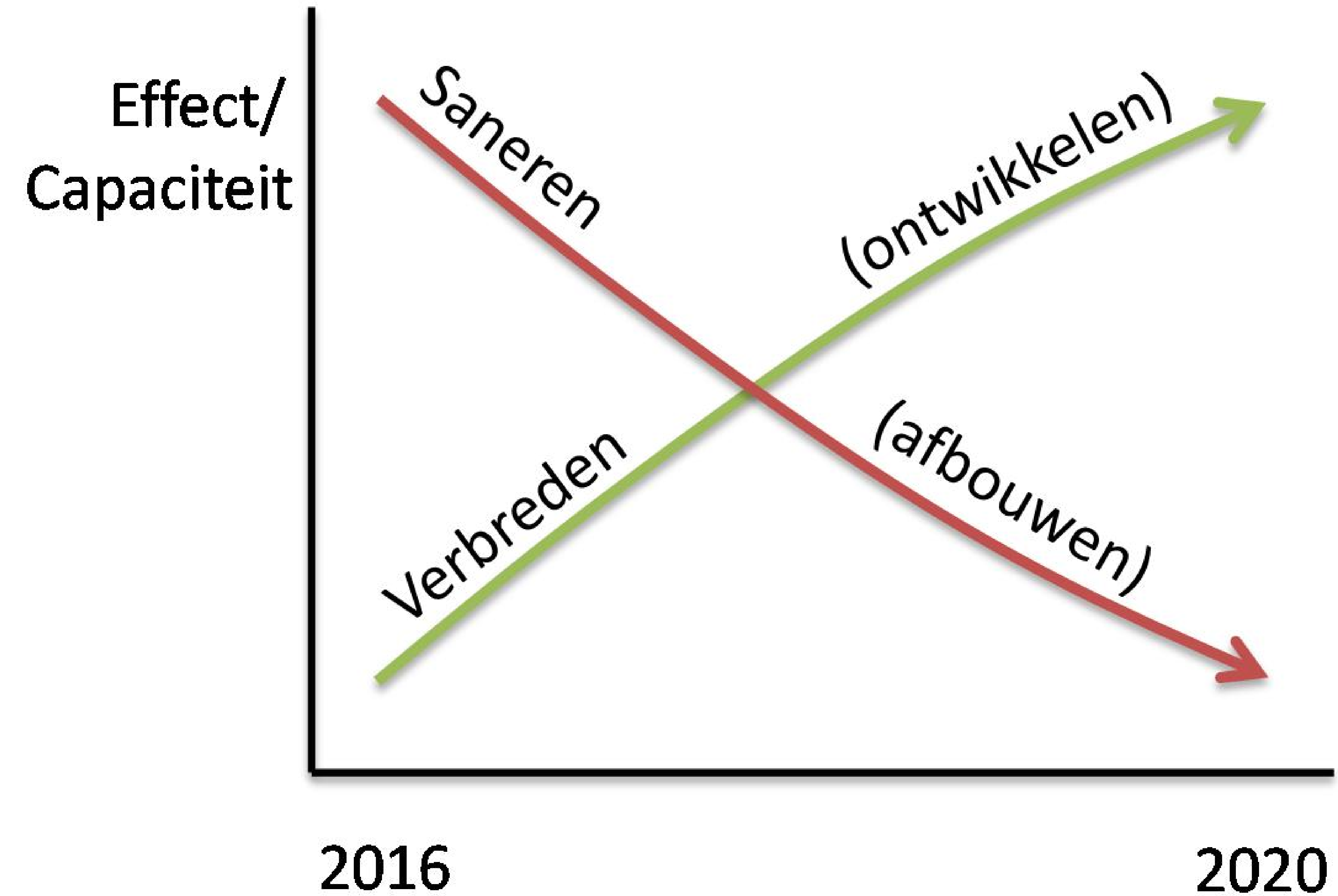
(bron: Bodem in Balans, NSOB 2015)

Zoeken naar een nieuwe balans

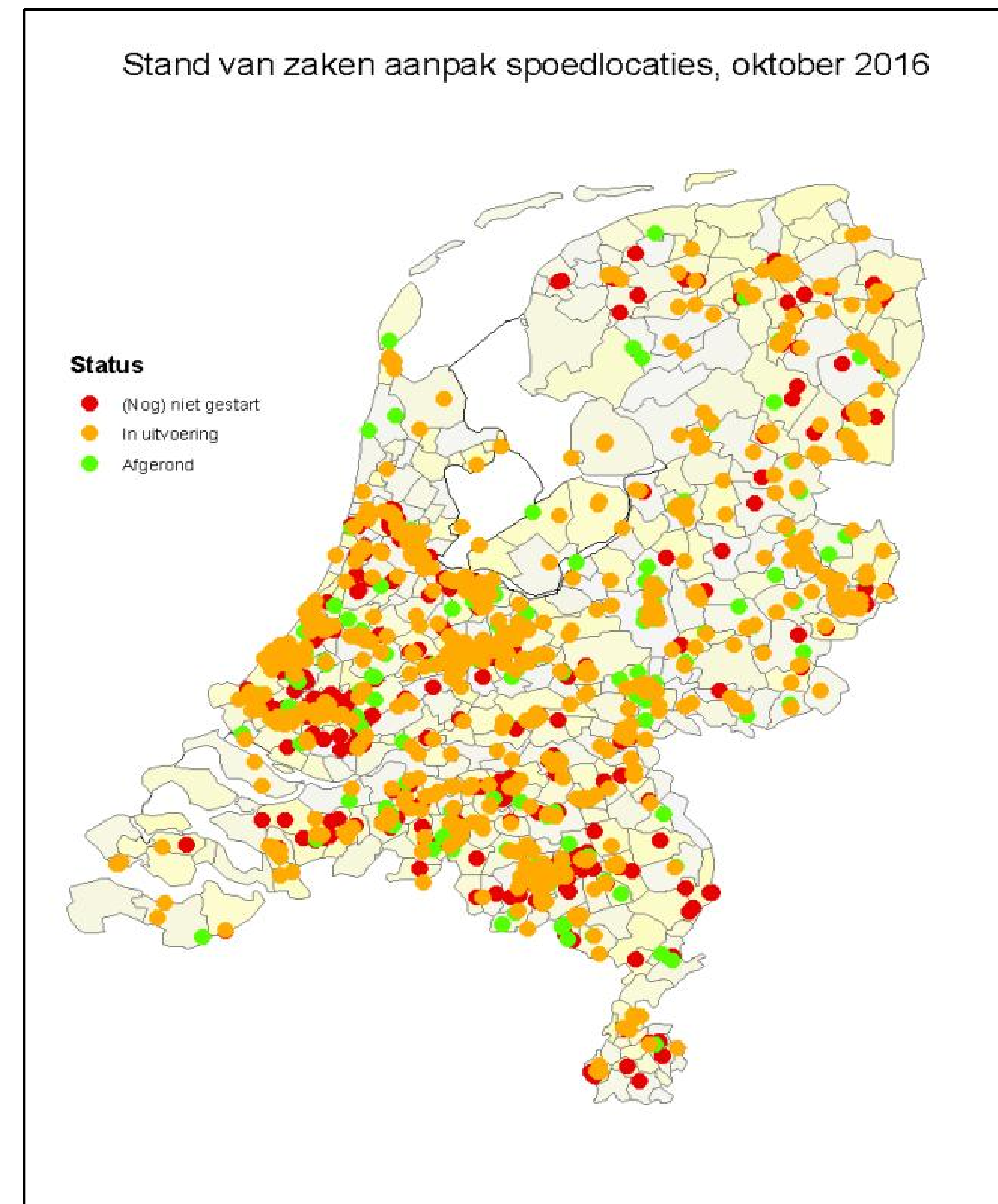
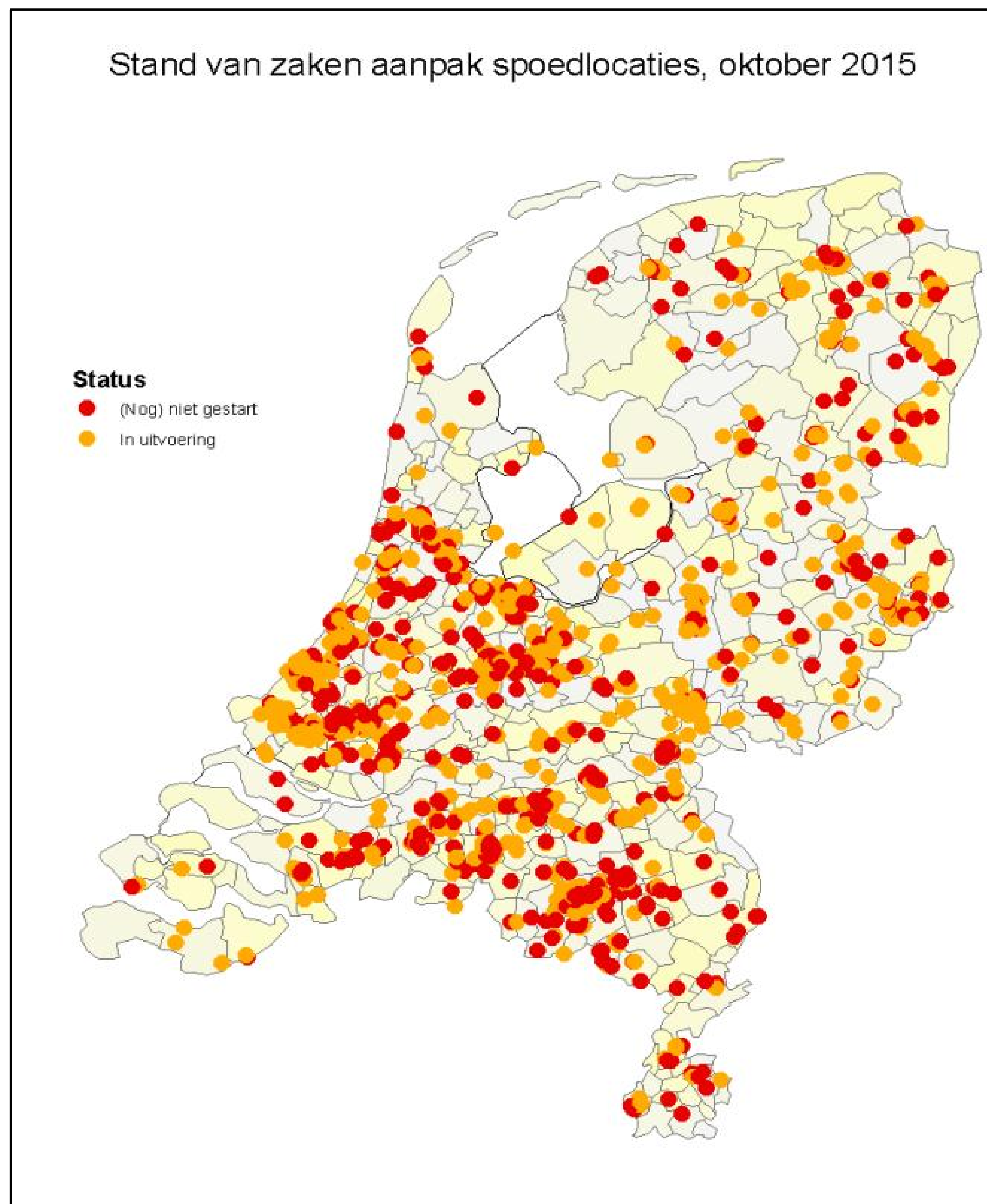

Samen aan de slag

- De regio centraal
- Gezamenlijke aanpak
 - Bodembeheer in 2020
 - Warme overdracht
 - Nazorg en stortplaatsen
 - Oranje gebieden en diffuse bodemverontreiniging (oa lood)
- Bodem en ondergrond in Omgevingsvisies
 - Gebiedsgerichte aanpak en kaartmateriaal
 - 3D instrumentarium
 - Bestuurlijke verankering

Monitoring 2016: 212 locaties afgehandeld

Gebiedsgericht beheer: lessons learned

Gebiedsgericht grondwaterbeheer als een Zwitsers zakmes

- Er zijn geen gemakkelijke oplossingen meer
- Knelpunten wegnemen door ze letterlijk in een breder kader plaatsen
- Meer partijen, meer belangen, hogere complexiteit

GGb kost tijd

- Opzet en uitvoering kent eigen dynamiek: tijd en flexibiliteit zijn vereist
- GGb is effectief omgaan met onzekerheden in ruimte en tijd
- GGb is langdurig beheer openbare ruimte

Proces

- GGb vereist Flexibiliteit van alle betrokkenen
- De ambitie om gezamenlijk doel te bereiken
- Hoe lager de complexiteit, hoe hoger de slaagkans

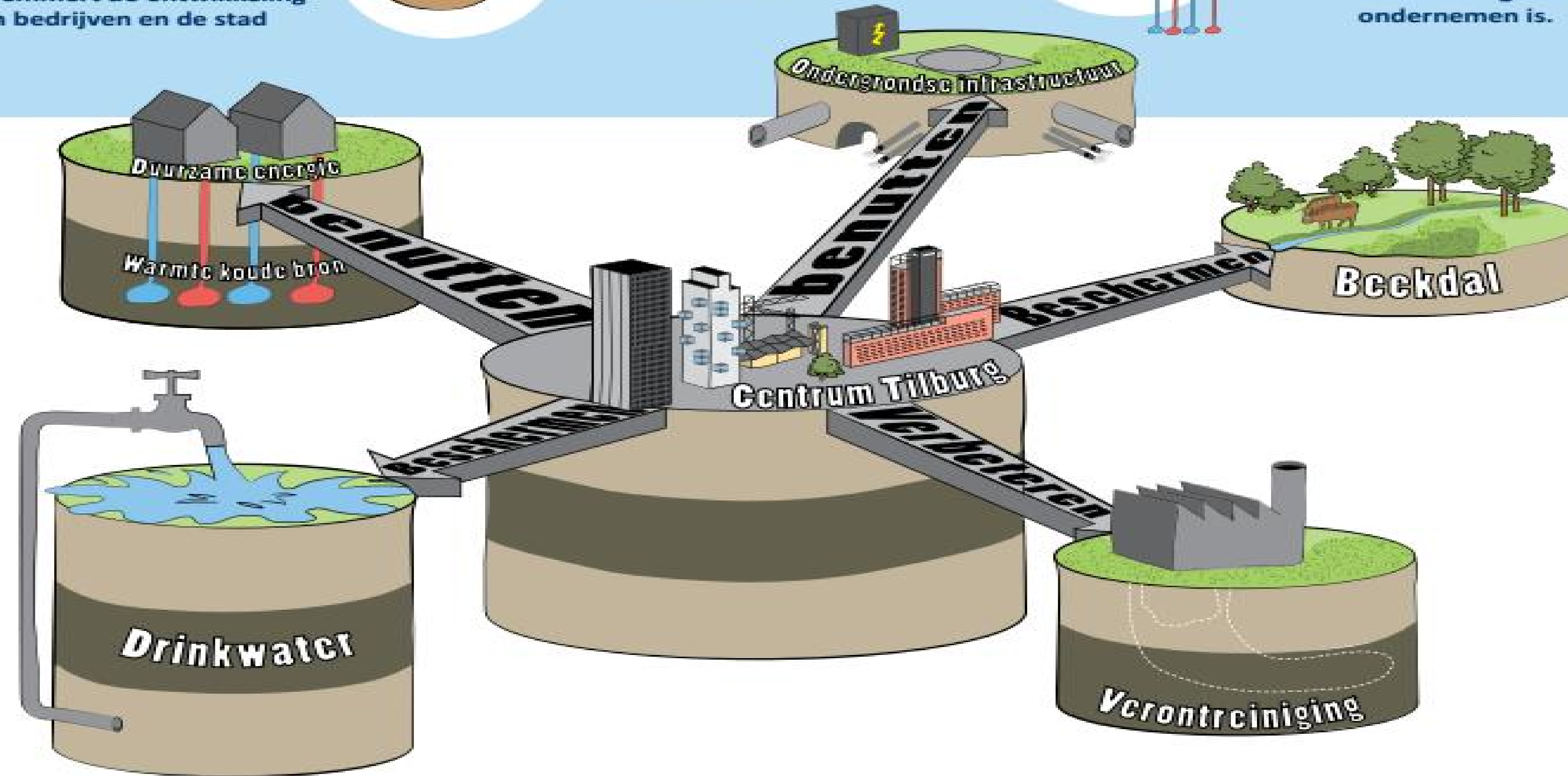
Voorbeeld Tilburg:

Benutten van kansen om grondwater te verbeteren en te beschermen

Want:

Dus:

Kennisprojecten 2016

- BIDON
- Voorkom Actie Tankslag
- Bodemonderzoek van de Toekomst
- Aanleg K&L kabels met sleufloze technieken
- Benutting natuurlijk kapitaal stedelijke ondergrond met actief grondwaterpeilbeheer
- WKO-PLUS: duurzame energie en sanering
- Verbreding Toepasbaarheid Duurzaam Stortbeheer

Totaal 2,6 miljoen

Kennis, Uitvraag 2017

- 9 gerichte kennisvragen
 - Klimaatadaptatie
 - Bodemdaling
 - Klimaatmitigatie
 - Bodemkwaliteitszorg
- 3 concurrentiegericht dialogen
- Prijsvraag
- Regioprojecten via bijdrageregeling

Totaal 3,5 miljoen

Kennis, wat nog meer?

- Nationaal Bodemtraineeship
- Bodempool
- KOBO-HO
- Werkplaatsen

- Kennisconferentie 29 mei: Delen, Discussie & Doen (LEF Centre RWS, Utrecht)
 - Kennisdoorwerking
 - Nieuwe uitvraag
 - Kennis: uitwisselen, doen, netwerken, inspireren

Het Uitvoeringsprogramma helpt....

- Ondersteunt regioprojecten
- Monitort en biedt overzicht
- Maakt kennis toegankelijk ('gereedschapskist')
- Stimuleert en faciliteert samenwerking en delen van ervaring
- Nieuwe bedrijvenregeling

Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden
145
Besluit van 10 maart 2017, houdende wijziging van het Besluit financiële bepalingen bodemsanering in verband met een vervaldatum en het bevorderen van een goede uitvoering

UP is een samenwerkingsplatform

“Het draait allemaal om samenwerking, kennisdeling en bereidheid om verder te kijken dan het eigen territorium.”

Bodem+, Aan de slag met Omgevingswet, Platform Bodembeheer, Bodem Breed, KIBO, IBB, KOBO-HO, Stichting Bodembeheer Nederland, NL Ingenieurs,

Doet u mee?

- Ondersteuning van uw regionaal project
- Samen leren in praktijkgemeenschap
- Masterclass financieringsconstructies
- Regionale bijeenkomsten
- Signaleer uw behoefte en deel uw kennis

Blijf op de hoogte:

- Digitale berichten via ENBO-nieuwsbrief
- Kijk op www.bodemconvenant.nl
- Contact via: irma.kerkhof@rws.nl